

Cirkulärnr: 1997:121
Diariernr: 1997/1947
P-cirknr: 1997-2:33
Nyckelord: Arbetsmarknadspolitik, Lönebidrag
Handläggare: Lars-Gösta Andréén
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1997-07-10
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Ansvariga för arbetsmarknads-
politiska frågor
Rubrik: Ändringar i bestämmelserna om lönebidrag
Bilagor: SFS 1997:584

Personalpolitik: 1997-2:33

Nyckelord: Arbetsmarknads-
politik, Lönebidrag

Förhandlingssektionen
Lars-Gösta Andréén

1997-07-10

Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Ansvariga för arbetsmarknads-
politiska frågor

Ändringar i bestämmelserna om lönebidrag

Allmänt

Riksdagen har godkänt vad regeringen i 1997 års ekonomiska vårproposition (*prop. 1996/97:150*) anført om stödformen anställning med lönebidrag. Utifrån riksdagens beslut har regeringen genom förordningen (1997:584) om ändring i förordningen (1991:333) om lönebidrag föreskrivet om ändringar i förordningen om lönebidrag. Ändringsförordningen — som har trätt i kraft den 1 juli 1997 — bilägges detta cirkulär genom den i Svensk författningssamling (SFS) publicerade författningstexten (SFS 1997:584). För ändringarna redogörs nedan.

Om lönebidragssystemet och dess bakgrund, se prop. 1996/97:150 s. 151–158. En kortfattad bakgrund ges även avslutningsvis i detta cirkulär.

Lönebidragets utformning och nivå

Ett flexibelt lönebidragssystem

Den nuvarande utformningen av lönebidraget består i huvudsak. Bidraget ska även fortsättningsvis vara flexibelt och bestämmas med hänsyn till den enskildes arbetsförmåga och funktionsnedsättning.

Vidare ska den högsta bidragsnivån såväl vid nyanställningar som vid omprövning av bidragsnivån efter fyra års anställning normalt inte överstiga 80 procent av den bidragsgrundande lönesumman. Liksom för närvarande ska

möjlighet finnas att jämka bidraget uppåt om det är nödvändigt för att en person, som har en mycket begränsad arbetsförmåga till följd av ett svårt funktionshinder, ska kunna få arbete. För allmännyttiga organisationer gäller särskilda bestämmelser (*se nedan*).

Bidragsnivåer för allmännyttiga organisationer

En allmännyttig organisation får från den 1 juli 1997 vid nyanställning av en arbetshandikappad sökande efter en anvisning av Arbetsförmedling (Af) eller Arbetsmarknadsinstitut (Ami), eller i samband med en förlängning av ett beslut om lönebidrag efter de första fyra anställningsåren, beviljas bidrag med upp till 90 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden för den anställde.

Den del av bidraget som överstiger 80 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden får dock beviljas endast om följande villkor är uppfyllda.

- a) Arbetet ska vara lämpligt utformat efter den sökandes behov och bidra till att den anställde kan utvecklas/rehabiliteras och förbättra sin arbetsförmåga.
- b) Arbetsmiljön ska vara tillfredsställande och uppfylla arbetsmiljölagens krav.

Begreppet allmännyttig organisation definieras från den 1 juli 1997 utifrån reglerna om beskattning av ideella föreningar i enlighet med lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

De fackliga organisationerna betraktas inte, i skatterättsligt hänseende, som ideella allmännyttiga organisationer eftersom deras syfte är att stödja medlemmarnas ekonomiska intressen. Regeringen anser dock att de fackliga organisationerna även fortsättningsvis bör kunna betraktas som allmännyttiga organisationer i samband med lönebidrag.

Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) utfärdar närmare föreskrifter om vad som i detta sammanhang avses med allmännyttiga organisationer.

Lönebidrag och rehabilitering

Lönebidragets rehabiliterande inriktning ska förstärkas genom upprättandet av individuella och målinriktade handlingsplaner för alla anställda med lönebidrag i syfte att underlätta övergångar till anställningar utan bidrag.

Ändrade bestämmelser fr.o.m. den 1 juli 1997 i förordningen (1991:333) om lönebidrag

12 § Det tidigare fjärde stycket upphävs eftersom den möjlighet som finns t.o.m. utgången av budgetåret 1997 att lämna lönebidrag till personer som har fyllt 60 år, är långtidsarbetslösa, lokalt bundna och uppbär arbetslöshetsersättning inte förlängs efter den tidpunkten. Lönebidrag är en åtgärd som ska vara förbehållen personer som har en funktionsnedsättning som leder till ett arbetshandikapp.

I ett nytt fjärde stycke anges bestämmelserna om bidragsnivåer för allmännyttiga organisationer.

12 a § Ny paragraf som anger att AMS meddelar närmare föreskrifter om vad som avses med allmännyttig organisation utifrån reglerna om beskattning av ideella föreningar i enlighet med lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

16 § I dess äldre lydelse angav paragrafen att lönebidrag beräknas och betalas ut i efterskott halvårsvis eller för de kortare perioder som AMS bestämmer. Ändringen innebär att lönebidraget lämnas i form av ett per dag beräknat belopp. Vid deltidsarbete reduceras bidraget i proportion till arbetstiden. Arbetsgivaren rekviderar bidraget från länsarbetsnämnden månadsvis i efterskott efter hand som arbetet fortskrider. Arbetsgivaren förlorar rätten till stöd som inte rekviderats inom tre månader från arbetsmånadens slut. Som övergångsbestämelse gäller följande. För beslut om anställning med lönebidrag och beslut om omprövning av lönebidrag som fattats före den 1 juli 1997 ska 16 § i dess äldre lydelse gälla.

17 § Paragrafen tillförs följande. Länsarbetsnämnden ska i samråd med den som är anställd med lönebidrag upprätta en individuell och målinriktad handlingsplan i syfte att underlätta övergången till en anställning utan bidrag.

Förlängning av lönebidrag utöver det fjärde anställningsåret

Förlängning av ett lönebidrag utöver det fjärde anställningsåret får — liksom tidigare — göras enligt 14 § andra stycket förordningen om lönebidrag, dvs. endast om det är motiverat med hänsyn till den arbetshandikappade personens arbetsförmåga och möjligheter att övergå till en anställning utan lönebidrag. Bidraget ska i sådana fall omprövas regelbundet med högst tre års mellanrum.

Högsta bidragsnivån fr.o.m. den 1 juli 1997

Liksom tidigare bestäms ett lönebidrags storlek med hänsyn till den arbetshandikappade personens arbetsförmåga och graden av funktionsnedsättning.

Den högsta bidragsnivån för ett lönebidrag är 80 procent, utom i följande fall.

Högsta bidragsnivån — i procent av lönekostnaden — är

- a) 100 procent, för anställda med lönebidrag som
  1. är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS),
  2. på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller som varit borta från arbetslivet under längre tid, eller
  3. har mer än ett svårare funktionshinder, samt

- b) 90 procent
1. under de fyra första anställningsåren med lönebidrag för personer som anställts med lönebidrag före den 1 juli 1995, och
  2. för *allmännyttiga organisationer* vid nyanställning av en arbetshandikappad person som anvisats av länsarbetsnämnden eller i samband med en förlängning av ett beslut om lönebidrag enligt 14 § andra stycket.

Den del av bidraget till allmännyttiga organisationer som överstiger 80 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden får dock endast efter särskild ansökan beviljas om arbetet är lämpligt utformat efter den sökandes behov och bidrar till att den anställde kan utvecklas, rehabiliteras och förbättra sin arbetsförmåga samt om arbetsmiljön är tillfredsställande och uppfyller de krav som ställs enligt arbetsmiljölagen.

Bakgrund

Stödformen anställning med lönebidrag har uppkommit genom en sammanlagning av de tidigare formerna arkivarbete och halvskyddad sysselsättning. Bidragsnivåns tidigare koppling till arbetsgivarekategori upphävdes genom lönebidragsreformen den 1 juli 1991, liksom de tidigare fasta bidragsnivåerna. Bidraget blev flexibelt och avhängigt av den arbetshandikappade personens behov och förutsättningar beträffande arbetsförmåga och graden av funktionsnedsättning (*prop. 1990/91:100 bil. 12, s. 119*).

Reglerna för hur höga bidragsnivåer som får lämnas har under senare år etappvis skärpts. Riksdagen beslöt under våren 1995 att fr.o.m. den 1 juli 1995 skulle nya lönebidrag lämnas med högst 80 procent av lönekostnaden. För personer som anställdes med bidrag före nämnda dag fick bidrag lämnas med högst 90 procent. Riksdagen har därefter under hösten 1995 ytterligare skärpt reglerna. Sedan den 1 januari 1996 gäller att lönebidrag som förlängs efter de fyra första åren får lämnas med högst 80 procent av lönekostnaden.

Riksdagen har senare antagit arbetsmarknadsutskottets hemställan i betänkande 1995/96:AU15, med förslag som syftade till att förhindra uppsägningar av anställda med lönebidrag inom allmännyttiga organisationer.

I 1997 års ekonomiska vårproposition (*prop. 1996/97:150*) har regeringen lagt fram förslag om en långsiktig lösning av frågan. Målsättningen är att riksdagens tidigare beslut om en lägre lönebidragsnivå så långt det är möjligt ska genomföras på ett sådant sätt att riskerna för att arbetshandikappade anställda förlorar arbetet begränsas. Syftet med regeringens förslag är att Arbetsmarknadsverket (AMV) inom ramen för befintliga medel som disponeras för ändamålet, ska agera för att lönebidragets nivå faktiskt svarar mot graden av nedsättning av den arbetshandikappades arbetsförmåga i relation till de arbetsuppgifter han eller hon har.

En definition av vad som i bidragssammanhang ska avses vara en allmännyttig organisation föreslås och särskilda villkor ställs för att organisationen eller föreningen ska kunna få omfattas av en särbehandling när det gäller att komma i fråga för en bidragsnivå som överstiger 80 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden.

Regeringen föreslår att AMS intensifierar sitt arbete med att minska de genomsnittliga bidragsnivåerna och att nya anställningar med lönebidrag riktas mot sektorer på arbetsmarkanden där de genomsnittliga bidragsnivåerna är lägre. Ett resultatkrav på en sänkning av den genomsnittliga bidragsnivån, till att vara 60 procent för andra arbetsgivare än allmännyttiga organisationer, ställs på AMS. Syftet är att dels finansiera den kostnadsökning som en särbehandling av allmännyttiga organisationer kommer att innebära men också för att på sikt möjliggöra att fler personer med arbetshandikapp kan få del av åtgärden.

Förslag lämnas till åtgärder för att ge förutsättningar för förbättringar av AMV:s ekonomiadministrativa rutiner. Regeringen föreslår vidare att individuella och målinriktade handlingsplaner ska upprättas av arbetsförmedlingen och Ami tillsammans med de sökande/anställda i syfte att förstärka lönebidragets rehabiliterande inriktning och för att underlätta övergångar till reguljärt arbete. I syfte att synliggöra funktionshindrade kvinnors och mäns situation på arbetsmarknaden bör statistikredovisningen förbättras och fortsätta forsknings- och utvärderingsinsatser vidtas. Regeringen gör vidare den bedömningen att lönebidrag ska vara en åtgärd som är förbehållen personer som har ett funktionshinder som leder till ett arbetshandikapp.

Frågor

Frågor om lönebidrag besvaras av Lars-Gösta Andréén.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Lars-Gösta Andréén

Bilaga

SFS 1997:584

